

# คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3557/2536

นาง นา รี ศรีสุริยานนท์หรือชิตินทรผู้ร้อง นาย วิบูลย์ วรวิบูลย์ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 223 ทวิ, ป.พ.พ. มาตรา 1608, ป.พ.พ. มาตรา 1713, ป.พ.พ. มาตรา 850, ป.พ.พ. มาตรา 1612, ป.พ.พ. มาตรา 1698, ป.พ.พ. มาตรา 1613

## ย่อ / หลักกฎหมาย

เจ้ามรดกทำพินัยกรรมยกทรัพย์มรดกให้แก่ผู้ร้องเพียงผู้เดียวโดยตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดก และในพินัยกรรมได้ระบุตัดผู้คัดค้านมิให้รับมรดกไว้ด้วย ถือว่าเจ้ามรดกแสดงเจตนาชัดแจ้งตัดผู้คัดค้านมิให้รับมรดก ผู้คัดค้านจึงไม่ใช่ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียในกองมรดกที่จะร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกได้ แม้ผู้ร้องและผู้คัดค้านจะทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันเพื่อให้ผู้คัดค้านได้รับทรัพย์มรดกของเจ้ามรดกบางส่วน และยอมให้ผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกแทนผู้ร้องก็ตาม ก็หาใช่เป็นการสละมรดกหรือสละพินัยกรรมไม่ เพราะการสละมรดกเพียงบางส่วนหรือสละพินัยกรรมเพื่อไม่รับมรดกตามพินัยกรรมเพียงบางส่วนกระทำไม่ได้ เมื่อพินัยกรรมระบุตั้งให้ผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกไว้โดยเฉพาะแล้วก็ไม่ชอบที่จะตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกอันเป็นการฝ่าฝืนเจตนารมณ์ของเจ้ามรดก

## คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่า เจ้ามรดกถึงแก่ความตายด้วยโรคชราขณะถึงแก่ความตายเจ้ามรดกมีทรัพย์มรดกหลายรายการ ก่อนถึงแก่ความตายเจ้ามรดกได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์มรดกให้แก่ผู้ร้องเพียงผู้เดียวแต่มีเหตุขัดข้องในการรับเงินมรดกจากธนาคาร จึงร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกผู้คัดค้านยื่นคำร้องคัดค้านว่า ผู้คัดค้านเป็นบุตรของเจ้ามรดกพินัยกรรมที่ผู้ร้องอ้างเป็นพินัยกรรมที่เจ้ามรดกทำขึ้นในขณะที่ไม่มีสติสัมปชัญญะ พยานในพินัยกรรมไม่ได้ลงลายมือชื่อที่เจ้ามรดกทำพินัยกรรม จึงเป็นโมฆะ ขอให้ยกคำร้องและตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดก หรือตั้งเป็นผู้จัดการมรดกร่วมกับผู้ร้องระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ผู้ร้องแถลงต่อศาลชั้นต้นว่าผู้ร้องไม่ติดใจให้ศาลตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกอีกต่อไป และผู้ร้องยินยอมให้ผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกแทนศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้องคัดค้านของผู้คัดค้านผู้คัดค้านอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาโดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 223 ทวิศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงฟังยุติได้ตามที่ศาลชั้นต้นฟังมาว่า ผู้ร้องและผู้คัดค้านเป็นบุตรของนางชุ่ม พัฒแก้ว เจ้ามรดกแต่ต่างบิดากัน เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2534 เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย ก่อนถึงแก่ความตายเจ้ามรดกได้ทำพินัยกรรมเอกสารหมายเลข 4 ยกทรัพย์มรดกให้แก่ผู้ร้อง และแต่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดก พร้อมกับตัดผู้คัดค้านมิให้รับมรดกของเจ้ามรดกเมื่อเจ้ามรดกถึงแก่ความตายแล้ว ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกตามพินัยกรรม แต่ถูกผู้คัดค้านยื่นคำร้องคัดค้าน ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ผู้ร้องกับผู้คัดค้านได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันเกี่ยวกับทรัพย์มรดกของเจ้ามรดกและผู้ร้องยอมให้ผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกแทนผู้ร้องรายละเอียดปรากฏตามสัญญาประนีประนอมยอมความเอกสารหมายเลข ค.3คดีมีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องวินิจฉัยในชั้นนี้แต่เพียงว่าเมื่อเจ้ามรดก

ทำพินัยกรรมตัดมิให้ผู้คัดค้านรับมรดกของเจ้ามรดกแล้วต่อมาภายหลังผู้ร้องกับผู้คัดค้านทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันยอมให้ผู้คัดค้านได้รับมรดกบางส่วน of เจ้ามรดก และยอมให้ผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดก ผู้คัดค้านจะมีสิทธิเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกตามกฎหมายหรือไม่ ศาลฎีกาเห็นว่า เจ้ามรดกได้ทำพินัยกรรมลงวันที่ 19 มกราคม 2534 ระบุไว้ชัดแจ้งว่า เจ้ามรดกยกทรัพย์สินมรดกของเจ้ามรดกทั้งหมดให้แก่ผู้ร้องเพียงผู้เดียวและตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดก และในพินัยกรรมฉบับดังกล่าวเจ้ามรดกได้ระบุตัดผู้คัดค้านมิให้รับมรดกของเจ้ามรดกไว้ด้วย รายละเอียดปรากฏตามหนังสือพินัยกรรมเอกสารหมายเลข ค.4 โดยผลแห่งพินัยกรรมฉบับดังกล่าว ถือว่าเจ้ามรดกแสดงเจตนาชัดแจ้งตัดผู้คัดค้านซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมของเจ้ามรดกมิให้รับมรดกโดยพินัยกรรม ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1608(1) แล้ว ผู้คัดค้านจึงไม่ใช่ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียในกองมรดกของเจ้ามรดกที่จะฟ้องร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1713 ผู้คัดค้านจึงไม่มีสิทธิร้องขอต่อศาลขอให้ตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดก แม้ข้อเท็จจริงจะได้ความว่าในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ผู้ร้องและผู้คัดค้านจะได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันเพื่อให้ผู้คัดค้านได้รับทรัพย์สินมรดกของเจ้ามรดกบางส่วน และผู้ร้องยอมให้ผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกแทนผู้ร้องก็ตาม ข้อตกลงระหว่างผู้ร้องและผู้คัดค้านดังกล่าวก็เป็นเพียงข้อตกลงเพื่อระงับข้อพิพาทระหว่างบุคคลทั้งสองให้เสร็จไป อันเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 850 เท่านั้น หาใช่เป็นการสละมรดกหรือสละพินัยกรรมของผู้ร้องตามความหมายในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1612 และ 1698(3) ไม่ เพราะการสละมรดกเพียงบางส่วนก็ดีหรือสละพินัยกรรมเพื่อไม่รับมรดกตามพินัยกรรมเพียงบางส่วนก็ดีกระทำไม่ได้ เป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1613 วรรคแรก อนึ่ง โดยนัยแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1713 วรรคสอง ก็ได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่า การตั้งผู้จัดการมรดกนั้น ถ้ามีข้อกำหนดพินัยกรรมก็ให้ศาลตั้งตามข้อกำหนดพินัยกรรม เมื่อพินัยกรรมเอกสารหมายเลข ค.4 ข้อ 3 เจ้ามรดกระบุตั้งให้ผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกตามพินัยกรรมไว้โดยเฉพาะแล้วก็ไม่ชอบที่ผู้คัดค้านจะร้องขอให้ศาลตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดก อันเป็นการฝ่าฝืนเจตนารมณ์ของเจ้ามรดกที่แสดงไว้โดยพินัยกรรม ที่ศาลชั้นต้นยกคำร้องคัดค้านของผู้คัดค้านเสียนั้นชอบแล้ว อุทธรณ์คำสั่งของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

## องค์คณะ

สุรินทร์ นาควิเชียร · ไมตรี กลั่นนุรักษ์ · บรรเทิง มุลพรม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/3557/2536>